

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရငြေ

နှင့်

ဘိုးဘပိုင်ငြေ

အမည်ပေါက် ဖြောင်းလဲခြင်း

ဦးမောင်မောင်ညွန့်

နေ့စဉ်ထုတ် နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာများ၏ ကြော်ငြာကဏ္ဍတွင် “ဘိုးဘပိုင်/မြေပိုင် အခွင့်အရေး ရရှိထားသော မြေအမည် ပြောင်း၊ လျှောက်ထားကြောင်း၊ ကြော်ငြာစာ” ဟူ၍ တွေ့မိသဖြင့် ဤစာကို ရေးဖြစ်ပါသည်။ ဘိုးဘပိုင်ဟူသည်နှင့် မြေပိုင် အခွင့်အရေးဟူသည် မြေတည်ရာဒေသ၊ သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သတ်မှတ်သူ၊ မြေတွင် အခွင့်အရေး ရရှိမှု၊ တရားရုံးများက အသိအမှတ်ပြုမှု တို့သည် တစ်ရပ်နှင့်တစ်ရပ် မတူညီဘဲ လုံးဝ ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ ဤသည်တို့အလို့ငှာ ရေးသားတင်ပြပါမည်။

နီဒါန်းမှ

မြေကို လက်ရှိထားသူတို့၏ သား မြေးမြစ်တို့အနေဖြင့် မိမိတို့သည် ထိုအခွင့်အရေး၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဥပဒေများအရ မည်သို့ ရရှိသည်၊ မည်သို့ မှတ်တမ်းတင်သည်တို့ကို အစချီလျက် အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် တည်ဆဲ ဥပဒေများအရ မည်သို့ ဆောင်ရွက်၍ မည်သည့် မှတ်ပုံတင် စာအုပ်များတွင် ပါရှိမှသာ အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းရာ၌ မည်သည်တို့က အပြီးအပြတ်သက်သေခံချက် ဖြစ်မည် အထိတိုင်အောင် ဤစာအုပ်တွင် ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

အမှာစကားမှ

ISBN 978-99986-0-157-4

9 789998 601574 >

mgyoe.com

□ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန၊ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတို့၏ အပိုင်းကဏ္ဍများသာမက ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း မြို့ပြနှင့်အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း ဖြည့်စွက်ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗဟုသုတအဖြစ် သိရှိရုံမျှမက လက်တွေ့ ပြန်လည် အသုံးချနိုင်ကြမည်ဟု မျှော်လင့်မိပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ပါသည်။

အမှာစကား မှ

□ မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့်နှင့် လွှဲပြောင်းပေးခွင့်တို့ ပါဝင်သည့် မြေကို လက်ဝယ်ထားရှိ အသုံးပြုခွင့်ကို သားစဉ်မြေးဆက် ရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင်လည်း စည်းကြပ်သည့် မြေခွန်ကို ပြေကျေစွာ ထမ်းဆောင်နေမှသာ ထိုအခွင့်အရေး ရရှိမည် ဖြစ်ပြီး မြေအောက်ရှိ သယံဇာတများကိုမူ သုံးစွဲခွင့် မရှိ၊ မြေပေါ်တွင်သာ အသုံးပြုခွင့် ရှိသည် ဟူသော စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်ကလည်း တစ်ပါတည်း ပါဝင်နေပါသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ မှ

□ အောက်မြန်မာပြည်ရှိ မြို့များတွင် မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည် ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ မှတ်တမ်းတင်ချက်များက နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ မျက်မှောက်တွင် မြေကို လက်ရှိထား အသုံးပြုသူတို့၏ အမည်မဟုတ်ပေ။ ဤအတွက် အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲခြင်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ မှ

□ ဘိုးဘပိုင်မြေများကို ရှေးဓမ္မသတ်များအရ ရှင်ဘုရင် (အစိုးရ/နိုင်ငံတော်) က မပိုင်ဘဲ ပြည်သူပြည်သားတို့က ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် လက်ဝယ်ထားရှိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ လွှဲပြောင်းခွင့်များ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် (Ownership) ပေးခဲ့သည့်အပေါ် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်စည်းမျဉ်း ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခါ မြန်မာဘုရင်များ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ခြင်းကို မြေခွန်အမိန့် ဆင့်ဆိုချက် ၂၈၃ တွင် ဆက်လက် အသိအမှတ်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။

ဘိုးဘပိုင်မြေ မှ

□ ကိုလိုနီခေတ်ဦးက အသိအမှတ် ပြုပေးခဲ့သည့် ဘိုးဘပိုင်မြေများ အတွက် အမွေဆက်ခံခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လွှဲပြောင်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ မျက်မှောက်ကာလတွင် မြေကို လက်ရှိထား အသုံးပြုနေသူများအနေဖြင့် မြို့မြေရာမှတ်တမ်း (ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်) တွင် မိမိတို့ အမည်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရေးအတွက် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနသို့သာ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်ပါ။

ဘိုးဘပိုင်မြေ မှ

□ မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူသည် အဆိုပါမြေကို ၂ နှစ်ဆက်တိုက် စွန့်လွှတ်ထားပါက အဆိုပါ အခွင့်အရေးသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပျက်ပြားသွားပါသည်။ ဘိုးဘပိုင်မြေကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်သည် ထိုကဲ့သို့ အချက်ကြောင့် ပျက်ပြားခြင်း မရှိဘဲ ကာယကံရှင်က အစိုးရသို့ စွန့်လွှတ် အပ်နှံမှသာ ဘိုးဘပိုင်မြေအဖြစ်မှ ပျက်ပြယ်၍ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော နိုင်ငံပိုင်မြေအဖြစ် ရောက်ရှိပါသည်။

နိဂုံး မှ

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေနှင့်
ဘိုးဘပိုင်မြေ
အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲခြင်း
ဦးမောင်မောင်ညွန့်.

WISDOM HOUSE

☎ ၀၉ ၂၅၄၁၄၈၅၆၈၊ ၀၉၉၅ ၅၀၅၈၅၃၃၊ ၀၉ ၄၃၀၄၁၈၅၇၊
Viber No. 09 2541 48568။

Wisdom House Publishing Facebook Pageကို

@wisdomhousepublishing ဖြင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။
<https://www.facebook.com/wisdomhousepublishing/>

အသိပေးကြေညာခြင်း

Wisdom House စာအုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေသောစာအုပ်များကို တစ်အုပ်လုံး ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ မိတ္တူကူးယူ၍ ရောင်းချခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မီဒီယာများပေါ်တွင် အီးဘုတ် (E-book) ပြုလုပ်ရောင်းချခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ YouTube Channel များတွင် အသံစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်လွှင့်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ခွင့်ပြုထားခြင်း မရှိပါ။ ထိုသို့ တစ်နည်းနည်းဖြင့် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်ပါက ဥပဒေနှင့်အညီ တရားစွဲဆို အရေးယူ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း မမှန်ကန် သောနည်းလမ်းဖြင့် ဖိပွားဖြစ်လုပ်ကိုင်နေသူများ သိရှိစေရန် ကြေညာအပ်ပါသည်။

စာဖတ်သူများကို လေးစားလျက်
Wisdom House စာအုပ်တိုက်

ပထမအကြိမ်	ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ်။
အုပ်ရေ	၅၀၀
ထုတ်ဝေသူ	ဦးမောင်မောင် Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)၊ အခန်း (၁၀၁)၊ တိုက် (၅၆)၊ အဝေရာလမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ပုံနှိပ်သူ	ဦးဇော်မြင့်ဝင်း ကာလာဇန်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၁၄၂) အမှတ် (၁၈၄)၊ (၃၁) လမ်း (အထက်)၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	ကိုကြီးဌေး
အတွင်းအပြင်အဆင်	H. Lwin
တည်းဖြတ်	အေးကျော်မင်း
တန်ဖိုး	ကျပ် ၅၀၀၀

၃၃၀

မောင်မောင်ညွန့်၊ ဦး
လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေနှင့် ဘိုးဘပိုင်မြေ အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲခြင်း/
ဦးမောင်မောင်ညွန့်၊ - ရန်ကုန်။
Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၄။
၁၃၄ စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီမီ။
(၁) လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေနှင့် ဘိုးဘပိုင်မြေအမည်ပေါက် ပြောင်းလဲခြင်း (ပထမအကြိမ်)

ဦးမောင်မောင်ညွန့်

အဖ ဦးတင်ညွန့်၊ အမိ ဒေါ်တူးတို့မှ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသရဲမြို့တွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့၌ မွေးဖွားသည်။ အခြေခံပညာများကို မန္တလေးမြို့ စိန့်ပီတာကျောင်း၊ ပဲခူးမြို့ အထက (၃)၊ ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်တထောင် အထက (၆) တို့တွင် သင်ယူ၍ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်မြင်သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှ ဘူမိဗေဒအဓိကဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အထက်တန်းရှေ့နေ စာမေးပွဲ၊ မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေစာမေးပွဲများ ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် (ဖောင်ကြီး) တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဌာန၌ နည်းပြ အဖြစ် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီရုံး ဒုတိယရုံးအဖွဲ့မှူးအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း၌ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတွင် ပုဂ္ဂန်တောင်မြို့နယ်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့နယ်၊ အင်ဂျန်းယန်မြို့နယ်၊ တာမွေမြို့နယ်၊ သီပေါမြို့နယ်၊ ပန်ဝိုင်မြို့နယ်၊ မော်လမြိုင်ခရိုင်၊ မွန်ပြည်နယ်ရုံးတို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး နောက် ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ရတနာပဒေသာကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ဘူမိမြန်တိုင်းတံခွန် ဓာတ်သတ္တု တူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ရသာချို စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း လီမိတက် တို့တွင် ဒုတိယအထွေထွေမန်နေဂျာ၊ အထွေထွေမန်နေဂျာ စသည့် တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ကာ အသက် ၆၀ ပြည့်သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတာဝန်များမှ အနားယူခဲ့သည်။

ဝန်ထမ်းဘဝမှ လုံးဝ အနားယူပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများ၊ ဥပဒေစာအုပ်များ၊ နိုင်ငံတကာမှ ဥပဒေများကို အီးဘုတ် (e-book) များ ပြုလုပ်၍ ဒီဗီဒီချပ်တွင် ထည့်သွင်းကာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့မှ ဥပဒေ လေ့လာသူများထံ ပညာဒါနအဖြစ် အခမဲ့ ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် မြေသိမ်း ဥပဒေလက်စွဲ၊ ရှေ့နေ လိုက်ပါသူများ အက်ဥပဒေ၊ သက်သေခံအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန်အက်ဥပဒေ၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြုစု၍ ခရီးဖူးစာပေ၊ ရွှေမိုင်းစာပေတို့က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထို့နောက် မြေနှင့်ဆိုင်ရာဥပဒေ လေ့လာချက်စာတမ်းများ၊ ယစ်မိုးအက်ဥပဒေဆိုင်ရာ သိပ္ပံနာမည် စာတမ်းများကို စာအုပ်အဖြစ် ရွှေမိုင်းစာပေ Wisdom House စာပေတို့က ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် မြေနှင့်ဆိုင်ရာပြဿနာများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေအမျိုးမျိုးတို့အရ ဥပဒေအချင်းချင်း သဟဇာတ ဖြစ်ခြင်း၊ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို လေ့လာ၍ စာတမ်းများ ရေးသားကာ စာအုပ်အဖြစ် Wisdom House စာပေက ဆက်လက် ရေးသား ဖြန့်ဝေလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် Facebook လူမှုကွန်ရက်တွင် မြေနှင့်ဆိုင်ရာ သိပ္ပံနာမည်များကို Maung Maung Nyunt ဟူသည့် အမည်ဖြင့် နေ့စဉ် ရေးသား မျှဝေပေးနေပါသည်။

ယခုအခါ မည်သည့် ရာထူးကိုမျှ ရယူခြင်း မပြုဘဲ စေတနာအလျောက် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ရှိ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကပြည်သူများ၏ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအတွက် မေးမြန်းချက်များကို ဥပဒေရှုထောင့်သက်သက်မှ အခမဲ့ ဖြေကြားပေးမှု ပြုကာ မိသားစုနှင့်အတူ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

မာတိကာ

□ အမှာစကား	၁
□ နိဒါန်း	၅
အပိုင်း (၁) လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ	၇
● မြေပိုင်အခွင့်အရေး	၉
● လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်	၁၂
● လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း	၁၈
● မြို့မြေစာရင်းတွင် အမည်ပေါက် ပြောင်းခြင်း	၂၀
● လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၂၂
● အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၅
● လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရန် ငြင်းဆိုမှု	၄၈
● လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိသူ ဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံ	၅၀
● နိုင်ငံခြားသား အမည်ပေါက်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း	၅၅
● မည်သည့်ဌာနတွင် ဦးစွာ ဆောင်ရွက်သင့်ခြင်း	၆၀

အပိုင်း (၂) ဘိုးဘပိုင်မြေ	၆၃
● ဘိုးဘပိုင်မြေ ဟူသည်	၆၅
● နိုင်ငံပိုင်မြေ	၇၁
● ကြေးတိုင် ညွှန်ကြားချက်	၇၆
● နိုင်ငံပိုင်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်မှုကို ကန့်ကွက်ခြင်း	၇၈
● ဘိုးဘပိုင်မြေ မှတ်တမ်းများ	၈၃
အပိုင်း (၃) အထွေထွေ	၉၉
● လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားစာများ	၁၀၁
● မြို့ပြနှင့်အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန	၁၀၉
● ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ	၁၁၂
● မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ	၁၁၉
□ နိဂုံး	၁၂၃

အမှာစကား

မိမိသည် မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာအုပ်များ ရေးသားရာ တွင် အများစုက မြေငှားဂရန်နှင့် သက်ဆိုင်သည်များသာ ဖြစ်ကြပါသည်။

သို့ရာတွင် ယနေ့ကာလတွင် နေ့စဉ်ထုတ် နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာများတွင် ရက်သတ္တပတ်တိုင်း 'ဘိုးဘပိုင်/မြေ ပိုင် အခွင့်အရေး ရရှိထားသော မြေ အမည်ပြောင်း လျှောက်ထားကြောင်း ကြော်ငြာစာ' ဟူ၍ တွေ့မိလာ သဖြင့် ယင်းအပိုင်းကို ရေးသားမျှဝေရန် မိမိတွင် တာဝန် များ ကျန်နေသည်ဟု ခံယူမိပါသဖြင့် ဤစာအုပ်ကို ရေး သားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ခေတ် ကာလ လူအများသည် မြေငှားဂရန် အပေါ်တွင်သာ စိတ်ဝင်စားနေကြသည်။ အဆိုပါ မြေငှား ဂရန်များသည် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသောမြေကို နှစ် ကာလ အပိုင်းအခြား သတ်မှတ်ချက်ဖြင့် မြေကို အသုံး

ပြုရန် အခွင့်အရေးမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်ပေးသည့် မြေငှားဂရန် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပါက အဆိုပါ မြေသည် မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိ၊ ဥပဒေအရ ကျူးကျော် အသုံး ပြုသူသာ ဖြစ်နေပြီး မြေကို ပြန်လည် အပ်နှံရန် အကြောင်း ကြားလာသည့်အခါ မြေငှား ဂရန်ပါ စည်းကမ်းများအရ အသာတကြည် ပြန်လည် အပ်နှံရမည့် မြေများ ဖြစ် ပါသည်။

အဆိုပါ မြေငှား ဂရန်ကဲ့သို့ မဟုတ်မူဘဲ မြေခွန်ကို ပြေကျေစွာ ပေးဆောင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး သားစဉ် မြေးဆက် အမွေဆက်ခံ အသုံးပြုခွင့်နှင့် လွှဲပြောင်းခွင့်တို့ ကို အစဉ်ထာဝရ ရရှိနေသည်က မြန်မာနိုင်ငံ အောက် ပိုင်းတွင် 'အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ'အရ ရရှိသည့် မြေပိုင် အခွင့်အရေး ခေါ် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိသည့် မြေများနှင့် အထက်မြန်မာပြည်အတွက် 'အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်စည်းမျဉ်း ဥပဒေ'အရ အသိအမှတ်ပြုသည့် ဘိုးဘ ပိုင်မြေများ ဖြစ်ပါသည်။

မြေငှား ဂရန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မယှဉ်သာလောက် အောင်ပင် မြေတွင် အခွင့်အရေး ရှိသည့် မြေများ ဖြစ် ပါသည်။

ထိုမြေတို့သည် အဆိုပါ ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းစဉ်ကာလ ကပင် ရရှိခဲ့သည့်၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသည့် မြေများ ဖြစ်ပါသည်။ ခေတ်ကာလ ကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ဥပဒေအရ ထိုအခွင့်အရေးများ ဆက်လက် တည်ရှိနေ သည် မှန်သော်လည်း မြေကို အသုံးပြုနေသူများက

မြေငှားဂရန်ကိုသာ စိတ်တွင် အလေးထားနေကြသဖြင့် ထိုအခွင့်အရေး၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများသည် တိမ်မြုပ်နေကြ ပါသည်။

သို့သော် ယင်းမြေတို့ကို လက်ရှိထားသူတို့၏ သား မြေးမြစ်တို့အနေဖြင့် လိုအပ်သည့်အခါ မိမိတို့၏ အမည် ပေါက်မြေ ဖြစ်ရေး ဆောင်ရွက်လာကြသဖြင့် သတင်းစာ များတွင် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီး ဌာန မြို့နယ်ဦးစီးမှူးရုံးသည် ဌာန၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ကန့်ကွက်လွှာ ခေါ်ယူခြင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

မိမိတို့သည် ထိုအခွင့်အရေး၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဥပဒေ များအရ မည်သို့ ရရှိသည်၊ မည်သို့ မှတ်တမ်းတင်သည် တို့ကို အစချီလျက် အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲရေး ဆောင် ရွက်ရာတွင် တည်ဆဲ ဥပဒေများအရ မည်သို့ ဆောင်ရွက် ၍ မည်သည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်များတွင် ပါရှိမှသာ အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် မည်သည်တို့က အပြီးအပြတ် သက်သေခံချက် ဖြစ်မည်တို့တိုင်အောင် ဤစာအုပ်တွင် ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ရေးသားတင်ပြရာတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီး ဌာန၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန တို့၏ အပိုင်းကဏ္ဍများသာမက ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင် သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း မြို့ပြနှင့်အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး ကော် မတီ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်

အမှာစကား

mgyoe.com

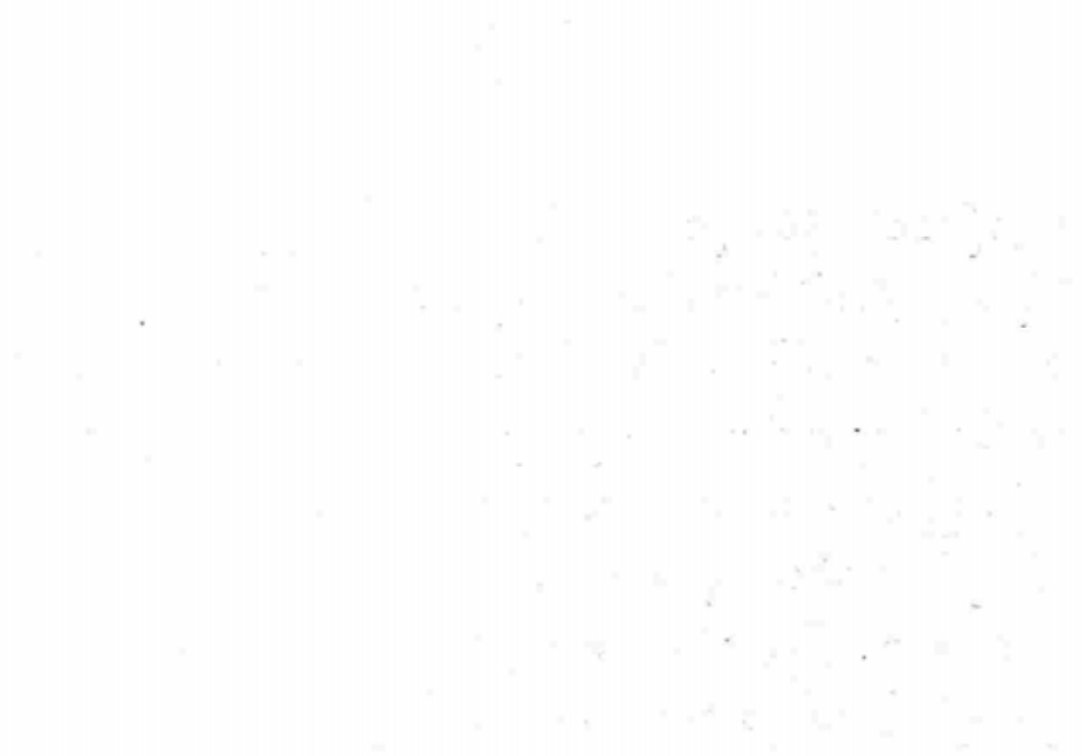
SAMPLE BOOK

သာယာရေး ကော်မတီ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း
ဖြည့်စွက် ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗဟုသုတအဖြစ်
သိရှိရုံမျှမက လက်တွေ့ ပြန်လည် အသုံးချနိုင်ကြမည်ဟု
မျှော်လင့်မိပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ပါသည်။

စာရေးသူ

နိဒါန်း

နေ့စဉ်ထုတ် နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာများ၏ ကြော်ငြာကဏ္ဍတွင် ‘ဘိုးဘပိုင်/မြေပိုင်အခွင့်အရေး ရရှိထားသော မြေအမည်ပြောင်း လျှောက်ထားကြောင်း ကြော်ငြာစာ’ ဟူ၍ တွေ့မိသဖြင့် ဤစာကို ရေးဖြစ်ပါသည်။ ဘိုးဘပိုင် ဟူသည်နှင့် မြေပိုင်အခွင့်အရေး ဟူသည် မြေတည်ရာဒေသ၊ သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သတ်မှတ်သူ၊ မြေတွင် အခွင့်အရေး ရရှိမှု၊ တရားရုံးများက အသိအမှတ်ပြုမှု တို့သည် တစ်ရပ်နှင့်တစ်ရပ် မတူညီဘဲ လုံးဝ ကွဲပြား ခြားနားပါသည်။ ဤသည်တို့အလို့ငှာ ရေးသား တင်ပြပါမည်။

အပိုင်း (၁)

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ

- မြေပိုင်အခွင့်အရေး ၉
- လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ၁၂
- လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း ၁၈
- မြို့မြေစာရင်းတွင် အမည်ပေါက် ပြောင်းခြင်း ၂၀
- လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ၂၂
- အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ၃၅
- လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရန် ငြင်းဆိုမှု ၄၈
- လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိသူ ဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံ ၅၀
- နိုင်ငံခြားသား အမည်ပေါက်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း ၅၅
- မည်သည့်ဌာနတွင် ဦးစွာ ဆောင်ရွက်သင့်ခြင်း ၆၀

အပိုင်း (၁)

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ

မြေပိုင်အခွင့်အရေး

ရှေးဦးစွာ မြေပိုင်အခွင့်အရေး ဟူသည့် ဝေါဟာရကို ဆန်းစစ်မိပါသည်။ မြေတည်ရာ ဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းရှိ မြို့မှ ဖြစ်နေပေရာ Landholder's right ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်မည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

အကြောင်းက အဆိုပါဒေသရှိမြို့များတွင် အာဏာသက်ရောက်သည့် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Lands Act, 1898) ၏ ပုဒ်မ ၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၇။ မြို့နှင့် ကျေးရွာများရှိ မြေတစ်စုံတစ်ရာတွင် မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများမှအပ အခြား မည်သည့် အခွင့်အရေးကိုမျှ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ရရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရ-
(က) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကိုယ်စားဖြစ်စေ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားချထားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေး၊

- (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင် ရရှိနိုင်သော အခွင့်အရေး၊
- (ဂ) ဆက်လက် ဖော်ပြထားသော ပုဒ်မတွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉ တွင် ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၀ တွင်ဖြစ်စေ ဖော်ပြ ပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအနက်မှ နည်းလမ်း တစ်ခုခုအရ ရပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
- (ဃ) ဤပုဒ်မ အပိုဒ်ခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) တို့တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများအနက်မှ တရားဥပဒေနှင့်အညီ ရယူခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခွင့်အရေး။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ ပုဒ်မ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေး ဟူသည်က Landholder's right ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

Landholder's right ဟူသည့် စကားရပ်ကို ရှေးယခင် ဗြိတိသျှ အစိုးရ စာတော်ပြန်ဌာနက အဆိုပါအက်ဥပဒေကို ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၌ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပုံနှိပ်ရာတွင် 'မြေရှင်ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်' ဟူ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် The Burma Land Records Manual ကို မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်းလက်စွဲ ဥပဒေ ဟူ၍ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေရာတွင်လည်း အပိုဒ် ၅၂၃ တွင် 'မြေပိုင်ရှင် အခြေအနေ ရသောမြေ' ဟူ၍ ပြန်ဆိုရေးသားချက်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင် (Holding Register) ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် အသုံးပြုလာသည့်အခါ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် (Tenure) အတွက် အမှတ်အသား ပြု ရေးသွင်းရန်အတွက် B = Bobabaing or Landholder's right ဟူသည်ကို ဘိုးဘပိုင် သို့မဟုတ် မြေပိုင်၏ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း ဟူ၍ ဖော်ပြ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုမှသည် ၁၉၇၂ ခုနှစ် စနစ်သစ် အုပ်ချုပ်ရေးအရ မြို့ရွာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ပြည်တွင်းအခွန်ဦးစီးဌာနသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းရာတွင် ဌာနရှိဝန်ထမ်းများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံဝန်ထမ်း (အကြီးတန်း) ဦးခင်မောင်ကြည်က 'မြေခွန်ဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း' ဟူ၍ ပြုစုဖြန့်ဝေသည့်အခါ Landholder's right ဟူသည်အတွက် လက်ဝယ် ထားရှိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသောမြေဟု မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်ကမူ ဦးမာမက်ဆာလီ နှင့် ဦးအုမန်း ပါ စ၊ ၁၉၉၇ မတစ ၅၇ စီရင်ထုံးတွင် လက်ရှိထားပိုင်ခွင့် (Land-holder's right) ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒေါ်မြမြ နှင့် ဦးမောင်မောင်ရွှေ၊ ၁၉၉၇ မတစ ၈၅ စီရင်ထုံးတွင် လက်ရှိထားပိုင်ခွင့် (Possessory title) ဟူ၍လည်းကောင်း မတူညီသည့် အင်္ဂလိပ်စကားရပ် နှစ်ခုကို မြန်မာဘာသာဖြင့် တစ်ညီတည်း ပြန်ဆိုရေးသား အသုံးပြု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီရုံးက ထုတ်ဝေသည့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ပုံ နည်းစနစ် စာစောင်တွင် ပုဒ်မ ၆၅ (ခ) အတွက် လုပ်နည်းစနစ်ကို ဖော်ပြရာ၌ Landholder's right ဟူသည်အတွက် 'လက်ဝယ်ထားရှိခွင့်'ဟု ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ယနေ့ကာလတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနအနေနှင့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်ရုံးများတွင် မြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ပတ်သက်သော မှတ်ပုံတင်စာအုပ်များ ထားရှိရေး ညွှန်ကြားစာအရ Land Revenue I - L.B Land Roll 1 ပုံစံဖြင့် ရေးသွင်းသည့် Roll of persons declared landholder ကို 'မြေလက်ဝယ်ထားရှိပိုင်ခွင့်ရှိသူအဖြစ် မှတ်တမ်းရေးသွင်းမှုစာရင်း' ဟူ၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် သတ်မှတ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ သတင်းစာပါ မြေပိုင်အခွင့်အရေး ဟူသည်မှာ Landholder's right ကို ဆိုလိုသည်ဟု မှတ်ယူပါသည်။ မိမိသည် ယခု နောက်ပိုင်း အများအားဖြင့် အသုံးပြုသည့် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ဟု ဖော်ပြ၍ ဆက်လက် ရေးသားပါမည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် (Landholder's right) ဟူသည်အတွက် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၁၀) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်-

‘လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ဆိုသည်မှာ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များ ကိုသာ အထောက်အထားပြု၍ မြေရှင်တွင် လက်ရှိဖြစ်သည့် မြေ နေရာတွင် လက်ရှိ လုပ်ကိုင် နေထိုင်မှုကို အမွေ ဆက်ခံခွင့်နှင့် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခွင့်တို့အား အစဉ်ထာဝရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေး ကို ဆိုလိုသည်-

(က) တည်ဆဲဥပဒေ တစ်စုံတစ်ရာအရ အဆိုပါမြေအတွက် အခါ အားလျော်စွာ စည်းကြပ်သည့် အခွန်အရပ်ရပ်၊ နှုန်း၊ အခွန် အတုတ်၊ ခိုင်ကြေးနှင့် အခြားကောက်ခံသည့် ကြေးငွေ အရပ် ရပ်တို့ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း၊

(ခ) အခန်း ၆ (က) အရ အပ်နှင်းသည့် အရပ်ရပ် အခွင့်အာဏာ များအရ အရပ်ရပ် သတ္တုတွင်း၊ ကျောက်မျက်တွင်းထွက်များ၊ မြေအောက်ရတနာပစ္စည်းများကို အစိုးရပိုင်အဖြစ် ချန်လှပ် ထားခြင်း။’

ဆိုလိုသည်က မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့်နှင့် လွှဲပြောင်းပေးခွင့်တို့ ပါဝင်သည့် မြေကိုလက်ဝယ်ထားရှိ အသုံးပြုခွင့်ကို သားစဉ်မြေဆက် ရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင်လည်း စည်းကြပ်သည့် မြေခွန်ကို ပြေကျေစွာ ထမ်းဆောင်နေမှသာ ထိုအခွင့်အရေး ရရှိမည် ဖြစ်ပြီး

မြေအောက်ရှိ သယံဇာတများကိုမူ သုံးစွဲခွင့် မရှိ၊ မြေပေါ်တွင်သာ အသုံးပြုခွင့် ရှိသည် ဟူသော စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်ကလည်း တစ်ပါတည်း ပါဝင်နေပါသည်။

ထိုသို့သော အခွင့်အရေး ဖြစ်သည့် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်သည် မည်သည့်မြို့များတွင် မည်သည့်အခြေအနေ၌ ရရှိနိုင်သည် ဟူသည့် အချက်အတွက် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၈ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၈။ ဇယားဝင် မြို့ တစ်စုံတစ်ရာ အတွင်းရှိ မြေများ အပါအဝင် နိုင်ငံတော် သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ ဤပုဒ်မ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမှ အထူး ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် မြေ များမှအပ အစိုးရက အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားချထားသည့် အပြင်-

(က) ၁၈၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက် မတိုင်မီ ၁၂ နှစ် ဆက်တိုက် မြေကို နည်းလမ်းတစ်စုံတစ်ရာအရ စဉ်ဆက် မပြတ် လက်ရှိဖြစ်သူ၊

(ခ) ၁၈၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက် မတိုင်မီ ၁၂ နှစ် အောက် လျော့သည့် ကာလအတွင်း မြေကို နည်းလမ်း တစ်စုံတစ်ရာအရ လက်ဝယ်ထားရှိခဲ့ရာ မူလ လက်ဝယ် ထားရှိမှု စတင် ဖြစ်ပေါ်သည့်နေ့ရက်မှ စတင် ရေတွက် ပါက ၁၂ နှစ်တိုင် စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်သူ၊

(ဂ) ၁၈၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်မတိုင်မီ အစိုးရက ချထားပေးသည့်မြေကို လိုင်စင်အရ ၁၂ နှစ်တိုင် စဉ်ဆက် မပြတ် လက်ရှိဖြစ်၍ အဆိုပါ မြေနှင့် ပတ်သက်သည့် မြေခွန်တော် အရပ်ရပ်နှင့် အစိုးရနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခွန်အကောက်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ မည်သူမဆို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ရရှိစေရမည်။

ဤပုဒ်မ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အောက်ပါအခြေအနေ နှစ်ရပ်ကို တွေ့ရပါသည်-

(၁) ဇယားဝင်မြို့များရှိ မြေများနှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန် ထားချက်အရ မီးရထားမြို့ (Railway town) နယ်နိမိတ် အတွင်းရှိ မြေများ၊ လှေ၊ သင်္ဘော သွားလာသည့် မြစ်ချောင်း များ၏ ကမ်းပါးတွင် ဒီရေ ပုံမှန်အမြင့်ဆုံး တက်ရောက်သည့် နေရာမှ ပေ ၁၀၀ အတွင်း ကျရောက်သည့်မြေများ၊ မြို့ရှိ ဈေးများ၏ ခြံစည်းရိုးဝင်းမှ ပေ ၁၅၀ အတွင်းရှိ မြေများ တွင် ထိုအခွင့်အရေး မရရှိနိုင်ပါ။

(၂) မြေကို ၁၂ နှစ်အထိ အဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ရပါမည်။

မြေကို ၁၂ နှစ် ဆက်တိုက် အဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်သည် ဆိုရာတွင် ကန့်သတ်ချက် ရှိပါသည်။ အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့် ၉-၉-၁၈၉၉ နေ့ကို အခြေပြုရပါသည်။ ထိုနေ့ရက်ကို အခြေပြု၍ အောက်ပါအချက် တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ညီညွတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်-

(က) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ၉-၉-၁၈၉၉ နေ့ မတိုင်မီကာလက မြေကို နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ၁၂ နှစ် စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိထားခဲ့သူ၊

(ခ) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ၉-၉-၁၈၉၉ နေ့ မတိုင်မီ မြေကို အစိုးရထံက လိုင်စင်ဖြင့် အသုံးပြုခဲ့ပြီး ၁၂ နှစ် စဉ်ဆက် မပြတ် လက်ရှိထားခဲ့သူ၊

(ဂ) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ၉-၉-၁၈၉၉ ရက်နေ့မတိုင်မီ မြေကို လက်ရှိထားမှုသည် ၁၂ နှစ် မပြည့်သော်လည်း ပြဋ္ဌာန်းပြီး နောက်တွင် ဆက်၍ လက်ရှိထားသည်တွင် စတင်သည့် နေ့ရက်မှ ၁၂ နှစ် ပြည့်သည်အထိ စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိ ထားသူ။

ထိုသူတို့အနေဖြင့် မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး လျှောက်ထား ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၈ တွင် ဇယားဝင်မြို့ (Schedule town) တို့၌ မြေကို ၁၂ နှစ် အဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ပါသော်လည်း မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင် ခွင့် မပေးပါဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်တွင် ဇယားဝင်မြို့များ ဆိုသည်က ရန်ကုန်မြို့၊ ပုသိမ်မြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ ပြည်မြို့၊ စစ်တွေမြို့တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤနေရာတွင် ဇယားဝင်မြို့များ၌ လုံးဝ မပေးအပ် သည် မဟုတ်ဘဲ ဇယားဝင်မြို့ သုံးမြို့အတွက် ပုဒ်မ ၉ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း သီးသန့် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်-

၉။ စစ်တွေမြို့၊ ပုသိမ်မြို့နှင့် ပြည်မြို့တို့တွင် မည်သူမဆို-

- (က) စစ်တွေမြို့နှင့် စပ်လျဉ်းပါက ၁၈၅၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊
- (ခ) ပုသိမ်မြို့နှင့် စပ်လျဉ်းပါက ၁၈၇၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၊
- (ဂ) ပြည်မြို့နှင့် စပ်လျဉ်းပါက ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့

မှ စတင်၍ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို အစိုးရက အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားချထားပေးခြင်းမှအပ အခြား နည်းလမ်း တစ်စုံတစ်ရာ အရ ၁၈၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့အထိ စဉ်ဆက် မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ခဲ့သူသည် အဆိုပါ မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက် ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိကြောင်း မှတ်ယူရမည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ် တော်က ဥပဒေအမှတ် (၃၇) ဖြင့် ဖျက်သိမ်းခဲ့သော်လည်း လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့်ကို အဆိုပါမြို့များတွင် ရရှိခဲ့ခြင်း အကြောင်းရင်းကို သိနိုင် ရန် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဇယား

ဝင် မြို့ သုံးမြို့တို့အတွက် အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့် နေ့မတိုင်မီ စစ်တွေမြို့တွင် ၄၇ နှစ်၊ ပုသိမ်မြို့တွင် ၂၃ နှစ်၊ ပြည်မြို့ တွင် ၂၉ နှစ် စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ခဲ့မှသာ မြေကို လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း မှတ်ယူနိုင်သည် ဖြစ်ပါသည်။

မြို့ရွာပြင်ပရှိမြေများကို မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act, 1876) အရ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ခြင်း၊ ရရှိနိုင်သည့် အခြေအနေရှိခဲ့ခြင်း အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ် ရှိခဲ့ရာမှ မြို့ရွာ တိုးချဲ့မှုကြောင့် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့် မြို့ရွာ နယ်နိမိတ်အတွင်း ရောက်ရှိသွားပါက ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးအတွက်လည်း ပုဒ်မ ၁၀ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၁၀။ (၁) မြို့ သို့မဟုတ် ကျေးရွာ တစ်စုံတစ်ရာ၏ နယ်နိမိတ်ကို တိုးချဲ့ရာတွင် ယင်းကဲ့သို့ တိုးချဲ့မှု မပြုမီ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်စုံတစ်ရာအရ ဤသို့ တိုးချဲ့သည့် နယ်နိမိတ်အတွင်း ပါဝင်သည့် မြေကို လက်ရှိ ဖြစ်သူ တစ်စုံတစ်ဦး ရရှိ သည့် အခွင့်အရေးများကို ထိပါးသက်ရောက်ခြင်း မရှိ စေရ။

(၂) အထက်အပိုဒ်ပါ တိုးချဲ့မှုမပြုမီ အဆိုပါမြေ တစ်စုံတစ်ရာ အတွက် ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအရ တိုးချဲ့စဉ် ကာလတွင် မြေကို လက်ရှိဖြစ်သူက ၁၂ နှစ် ဆက်တိုက် လက်ဝယ် ထားရှိမှု ရှိခဲ့သဖြင့် မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤအက်ဥပဒေ အရ မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးနှင့် ညီမျှ သော အခွင့်အရေး တစ်စုံတစ်ရာကို ရရှိနိုင်ခဲ့ပါက အဆို ပါ မည်သူကိုမဆိုဖြစ်စေ၊ အဆက်မပြတ် လက်ရှိထားရှိ သူအား ဆက်ခံသူကို ဖြစ်စေ မူလ လက်ရှိဖြစ်ခဲ့သော နေ့ရက်မှ စတင်၍ ရေတွက်ပါက ၁၂ နှစ်ဆက်တိုက် လက်ရှိဖြစ်ခဲ့ပြီးသည့်နောက်တွင် မြေနှင့် စပ်လျဉ်းပါက

ဤဥပဒေအရ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိကြောင်း မှတ်ယူရမည်။

အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်မှု ပြောင်းလဲသွားသော်လည်း အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးမှု မရှိပါ။

မြေကို အဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ရမည် ဆိုရာ၌ လက်ရှိဖြစ်ခြင်း (possession) ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၈) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်-

‘လက်ရှိဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ တစ်စုံတစ်ဦးက သို့မဟုတ် ထိုသူ၏ ဝန်ထမ်းကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ကဖြစ်စေ၊ အုပ်ထိန်းသူကဖြစ်စေ၊ ယုံမှတ် အပ်နှံခြင်းခံရသူက ဖြစ်စေ၊ အပေါင်ခံထားသူက ဖြစ်စေ၊ အငှားရထားသူကဖြစ်စေ သို့တည်းမဟုတ် ခွင့်ပြုချက် ရထားသူက ဖြစ်စေ မြေတွင် လက်ရှိရယူထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။’

ထို့သို့ ဖွင့်ဆိုပြီးနောက် စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ခြင်း (continuous possession) ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် ပုဒ်မခွဲ (၉) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်-

‘စဉ်ဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်တွင် လက်ရှိ လုပ်ကိုင် နေထိုင်သူသည် အခြားသူတစ်ဦးထံမှ ဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ခွင့်ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်စေ ဆက်ခံလျက် ထိုလက်ရှိ လုပ်ကိုင် နေထိုင်သူကသော်လည်းကောင်း၊ ယင်း၏ ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် အုပ်ထိန်းသူ သို့မဟုတ် ယုံမှတ် အပ်နှံခြင်း ခံရသူ သို့မဟုတ် အပေါင်ခံထားသူ သို့မဟုတ် အငှားရထားသူ သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက် လိုင်စင် ရထားသူကသော်လည်းကောင်း တစ်ဆက်တည်း ဆက်ခံလုပ်ကိုင်နေထိုင်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။’

ထိုဖွင့်ဆိုချက်နှင့်အညီ အဆက်မပြတ် လက်ရှိဖြစ်ပါက မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ကို သေချာစွာ ဖတ်ရှုပါက မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည် (deemed to have acquired a landholder's right) ဟုသာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို သတိပြုမိမည်ဟု ယူဆပါသည်။ ထို့သို့ မှတ်ယူနိုင်သည့် အခြေအနေ မှ ရရှိကြောင်း သက်သေခံချက် လိုအပ်သည် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ အခွင့်အရေးကို ရရှိသည်ဟု မှတ်ယူသူအနေဖြင့် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ လျှောက်ထားရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသည်အတွက် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၂ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၁၂။ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို လက်ရှိဖြစ်သဖြင့် အဆိုပါ မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိပြီး ဖြစ်ကြောင်း အလိုရှိသူ မည်သူမဆို ယင်းသို့ အခွင့်အရေးရကြောင်းအတွက် ဤကိစ္စအလို့ငှာ ထားရှိသည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ပေးရန် အခွန်အရာရှိထံ လျှောက်ထားရမည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွန်အရာရှိ (Revenue Officer) ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှေးယခင်က အခွန်ဌာန၏ ၉-၁၁-၁၉၀၈ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် (၇၀) ဖြင့် အရေးပိုင် (Deputy Commissioner) နှင့် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် (Subdivisional Officer) တို့ထံတွင် အပ်နှင်းထားပါသည်။ ဤကိစ္စအလို့ငှာ မှတ်တမ်းတင်ရမည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ် ဖြစ်သော မြေခွန် ၁ - အောက်ပြည် မြေစာရင်း ၁ (Land Revenue I-L.B Land Roll 1) ပုံစံဖြင့် ရေးသွင်းသည့် မြေလက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရှိသူအဖြစ် မှတ်တမ်း ရေးသွင်းမှု

စာရင်း (Roll of persons declared landholder) သည်လည်း အဆိုပါ ရုံးများတွင် ထားရှိရပါသည်။

မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိသည်ဟု မှတ်ယူသူက လျှောက်ထားချက်အပေါ် ခရိုင်ဝန်၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်တို့က ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ပုဒ်မ ၁၃ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၁၃။ အခွန်အရာရှိသည် အထက်ပါလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့် အချိန်တွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတက ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေများတွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလ ကုန်ဆုံးသည်အထိ ထိုသို့ လျှောက်ထားကြောင်း လူအများ သိစေရန် ကြော်ငြာရမည်။ လိုအပ်သည့် စစ်မေးမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် လျှောက်ထားသူသည် အဆိုပါ အခွင့်အရေး ရရှိပြီး ဖြစ်ကြောင်း အခွန်အရာရှိက ကျေနပ်လက်ခံပါက အထက်ဖော်ပြပါ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် မှတ်တမ်းတင် ရေးသွင်းကာ လျှောက်ထားသူက တောင်းဆိုပါက ထိုသို့ အခွင့်အရေး ရကြောင်း သက်သေခံစာကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ပေးအပ်ရမည်။

လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ အမှုတွဲဖွင့်၍ မြေခွန် ၃-အောက်ပြည် နို့တစ် ၉ (Land Revenue III – L.B. Notice 9) ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ပုံစံဖြင့် မြေကို လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သတ်မှတ်ပေးမည်ကို အကြောင်းပြ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း နို့တစ်စာကို မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများနည်းဥပဒေ အခန်း (၁) ပါ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန် ကြေညာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်မှုအရ ကန့်ကွက်သူ မရှိလျှင်လည်းကောင်း၊ ကန့်ကွက်သော်လည်း အကြောင်းပြချက် ခိုင်မာမှု မရှိလျှင်လည်းကောင်း လျှောက်ထားသူအမည်ဖြင့် မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း

ဖြင့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် ရေးသွင်း မှတ်တမ်းတင်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ထိုသို့ မှတ်တမ်းတင်ချက်ကို လျှောက်ထားသူက တောင်းဆိုပါက သက်သေခံစာကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ထုတ်ပေးရမည့် သက်သေခံစာအတွက် ပုံစံ သတ်မှတ်ချက်ကို အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများလက်စွဲ (The Lower Burma Town and Village Lands Manual) စာအုပ် တွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ဤသည်အလို့ငှာ အောက်မြန်မာပြည် မြေခွန်လက်စွဲ (The Lower Burma Land Revenue Manual) စာအုပ်ပါ မြေခွန် ၂- အောက်ပြည် သက်သေခံစာ ၁ (Land Revenue II – L.B. Certificate 1) ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် မြေကို လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း သက်မှတ်သည့် သက်သေခံ လက်မှတ် (Certificate of Declaration of Landholdership) ပုံစံ ကို ဆီလျော်စွာ ပြုပြင်၍ ထုတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အောက်မြန်မာပြည်ရှိမြို့များတွင် မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည် ဖြစ်သော် လည်း အဆိုပါ မှတ်တမ်းတင်ချက်များက နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ မျက်မှောက်တွင် မြေကို လက်ရှိထား အသုံး ပြုသူတို့၏ အမည် မဟုတ်ပေ။ ဤအတွက် အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲ ခြင်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။

မြို့မြေစာရင်းတွင် အမည်ပေါက် ပြောင်းခြင်း

မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် (Landholder's right) ဟူသည် အောက် မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေအရ အဆိုပါ အခွင့်အရေး ရရှိခဲ့သည့်မြေများကို ယနေ့ကာလ လက်ဝယ်ထားရှိ အသုံးပြုနေသူများသည် ယင်းတို့၏ အမည်ပေါက် ရရှိရေး ဆောင်

ရွက်ကြမည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အဆိုပါ အခွင့်အရေးရ မြေများကို ယနေ့ကာလ လက်ရှိထားနေသူများအနေဖြင့် ထိုသို့ အခွင့်အရေး ရရှိပိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) နှင့် (ဃ) တို့တွင် အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာ နိုင်ပါသည်-

- ၇။ မြို့နှင့် ကျေးရွာများရှိ မြေ တစ်စုံတစ်ရာတွင် မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများမှအပ အခြား မည်သည့် အခွင့်အရေးကိုမျှ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ရရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရ-
 - (ဂ) ဆက်လက် ဖော်ပြထားသော ပုဒ်မတွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉ တွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၀ တွင် ဖြစ်စေ ဖော်ပြ ပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအနက်မှ နည်းလမ်းတစ်ခုခုအရ ရပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
 - (ဃ) ဤပုဒ်မ အပိုဒ်ခွဲ (က)၊ (ခ) ၊ (ဂ) တို့တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများအနက်မှ တရားဥပဒေနှင့်အညီ ရယူ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခွင့်အရေး။

ဤပုဒ်မပါ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) သည် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ကို ဆိုခြင်း ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ အခွင့်အရေးအတွက် ယခင် ရရှိခဲ့သူထံမှ သက်ဆိုင်ရာ အမွေဆက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း ဥပဒေတို့အရ လွှဲပြောင်း လက်ခံပြီး မြေကို ဆက်လက်၍ လက်ဝယ် ထားရှိကြသူများအနေဖြင့် ပုဒ်မခွဲ (ဃ) အရ အဆိုပါ အခွင့်အရေးကို ရယူခံစားပိုင်ခွင့် ရှိနေပါသည်။

မူလက ရရှိခဲ့သည့်မြေ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ကို မျက်မှောက် ကာလ မြေကို လက်ရှိထားသူများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ အမည်သို့ ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါက အဆိုပါမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း

၍ မြို့ပြမြေရာမှတ်တမ်းများ တည်ရှိနေသော ဌာနနှစ်ခု ဖြစ်သည့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတို့နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ဤသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပါက အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲရေးအတွက် မည်သို့ စိစစ်ဆောင်ရွက်မည်နှင့် ယင်းဆောင်ရွက်ချက်၏ ရလဒ်တို့ကို သိရှိထားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ယနေ့ကာလတွင် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်း ဦးစီးဌာနသို့ မြေအမည်ပေါက် ပြောင်းလဲရေးကိုသာ လျှောက်ထားဆောင်ရွက်နေကြသည် ဖြစ်၍ ယင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ဦးစွာ တင်ပြပါမည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေတွင် အခန်း (၈) အဖြစ် လက်ရှိဖြစ်မှုဆိုင်ရာမှတ်တမ်းများ (Record of Possession) အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ဤတွင် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများ (Record of Right) ဟု ဆိုမထားသည်ကို လွှမ်းခြုံ သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအခန်းပါ ပုဒ်မ ၂၈ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို နားလည်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်-

၂၈။ ဤအခန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့များအတွက် အခွန်အရာရှိက မြို့မြေစာရင်းကို ရေးမှတ်ထားပြီးလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ သတ်မှတ်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့်တကွ မြို့အတွင်းရှိမြေများကို လက်ရှိထားသူတို့၏ အမည်များကို ရေးသွင်းမှတ်သားရမည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြေတစ်ရပ်ကို လက်ရှိဖြစ်နေသူအသီးသီး၏ အမည်များကို မြေခွန် ၁ - မြေယာစာရင်း ၁-၁ (Land Revenue I - Land Roll 1.B) ဟု သတ်မှတ်သည့် မြို့မြေရာစာရင်းပုံစံတွင် အခွန်အရာရှိဖြစ်သူက ရေးသွင်းမှတ်သားခဲ့ရပါသည်။ ဤပုဒ်မပါ အခွန်အရာရှိ (Revenue Officer) ဟူသည်အတွက် ယခင်က မြေစာရင်းဌာနမှ ခရိုင်လယ်ဝန်များ (Superintendent of Land Record) ကို အခွန်ဌာန၏ ၂၀-၁-၁၉၁၀ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် (၈) နှင့် ၂၁-၄-၁၉၁၃ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၄၈) တို့ဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းခဲ့သည် ဖြစ်သဖြင့် ဤပုဒ်မပါ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များသည် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတွင် တည်နေပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂၈ တွင် မြေရာမှတ်တမ်းကို နည်းဥပဒေနှင့်အညီ ရေးသွင်းရန် ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည် မှန်သော်လည်း ဤပုဒ်မအလို့ငှာ နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ဤသည်အလို့ငှာ ယခင် မြေနယ်သတ် အက်ဥပဒေ (The Boundaries Act) အရ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များအနက် မြို့မြေ ပိုင်ဆိုင်မှု စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်း၊ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ မြေတိုင်းတာခြင်း၊ နယ်နိမိတ်များ အတည်ပြုခြင်း၊ မြို့မြေမှတ်တမ်း ပြုစုခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ မြေတိုင်းတာခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များ (Direction for Town Land Tenure Enquiry, Demarcation, Survey, Confirmation of Boundaries, Preparation of the Town Lands Roll, and Supplementary Survey) ပါ အခန်း (၆)၊ မြို့မြေရာစာရင်း ရေးသွင်းရန် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်တို့အရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခုအခါ အဆိုပါ မြေနယ်သတ် အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်း၍ 'နယ်နိမိတ် တိုင်းတာပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရေး ဥပဒေ'ဟု ပြည်ထောင်စု

လွတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် နယ်နိမိတ် တိုင်းတာ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရေး နည်းဥပဒေများကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်၍ အဆိုပါ နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်း လက်စွဲဥပဒေတို့အရ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြို့များတွင် မြေကို နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ လက်ရှိဖြစ်သူများ၏ အမည်ကို ရေးသွင်း မှတ်သားရသည် ဖြစ်ပေရာ မြို့မြေရာစာရင်း စိစစ်ပြုစုချိန်က မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိထားသူများကိုလည်း ရေးသွင်း မှတ်သားခဲ့ပါသည်။

မြို့မြေရာစာရင်း မြေခွန် ၁ - မြေရာစာရင်း ၁-ခ ပုံစံတွင် ရေးသွင်းချက်များအတွက် ယခင်က ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များတွင် အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ် ပါရှိပါသည်-

‘မြေပုံနှင့် မူလ မြို့မြေရာစာရင်းများကို အစဉ်အမြဲ ထားရှိရန် မြေစာရင်းဆိုင်ရာ အမှုတွဲခန်းသို့ ပေးပို့ရမည်။’

စာရင်းတွင် နောက်ထပ် တစ်စုံတစ်ရာ ရေးသွင်းခြင်း မပြုရမည့်အပြင် မူလရေးသွင်းချက်များကိုလည်း တစ်စုံတစ်ရာပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း မပြုရ။ အမှားအယွင်း တစ်စုံတစ်ရာ တွေ့ရှိပါက ယင်းအချက်အတွက် ဆောင်ရွက်ချက်ကို မှတ်ချက် စာတိုင်တွင် ရေးသွင်း ဖော်ပြရမည်။’

သို့ဖြစ်၍ ကနဦး ပြုစုရေးသွင်းမှတ်သားချက်များတွင် မှားယွင်းချက်ကို ပြင်ဆင်သည်မှအပ ပြောင်းလဲရေးသွင်းခြင်း မပြုရသည် ဖြစ်ပေရာ နှစ်စဉ် မြေငှားခ၊ မြေခွန်ပြေစာများ ပြုစုရာတွင် အခွန်ထမ်းဆောင်သင့်သူ အမည် ပြောင်းလဲမှုများကို ရေးသွင်း မှတ်သားရန်အတွက် အဆိုပါ မြို့မြေရာစာရင်းတွင် ရေးသွင်းမှတ်သားချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်းလက်စွဲ ဥပဒေနှင့်အညီ မြေစာရင်းပုံစံ- ၂ (Land Record 2) ဟု သတ်မှတ်သည့် ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်

(မှတ်ပုံတင် ၁ - က) Register of Holdings (Register I - A) သို့ ကူးပြောင်း ရေးမှတ်ရပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေအရ မြေကို လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့သူထံက ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေအရ လွှဲပြောင်းခြင်း ပြုသည့်အခါ မှတ်ပုံတင်အရာရှိ အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ပုဒ်မ ၂၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၂၉။ အထက်ဖော်ပြပါ မြို့များရှိ မြေများတွင် ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် လက်ရှိထားခွင့်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသား တစ်စုံတစ်ရာကို စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံ တင်ရန် တင်သွင်းသည့်အခါတိုင်း မှတ်ပုံတင် အရာရှိသည် ယင်းအက်ဥပဒေအရ ထားရှိသည့် ခေါင်းစဉ်အညွှန်းစာအုပ် တွင် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသားနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရေးသွင်း ချက် မိတ္တူမှန်တစ်စောင်ကို အခွန်အရာရှိထံ ပေးပို့ရမည်။

မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဖြစ်သည့် မြေကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း စသည့် လွှဲပြောင်းမှုကို ပြုသည့်အခါ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်အရ စာချုပ် စာတမ်းများကို မှတ်ပုံတင်ရပါသည်။ ထိုသို့ မှတ်ပုံတင်သည့်အခါ မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် အဆိုပါ မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ပါ အချက်အလက် များကို လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့ ရန် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့်ရ မြေကို မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း ဖြစ်ပါက လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးဌာန များရုံးအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်း လက်စွဲ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြေကို လွှဲပြောင်းခြင်းအတွက် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင် အရ မှတ်ပုံတင်၍ မှတ်ပုံတင် အရာရှိက အကြောင်းကြားသည့် အပေါ် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်းလက်စွဲ ဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၅၄၃ တွင် အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ထား ပါသည်-

၅၄၃။ ၁၈၈၂ ခုနှစ် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ ၁၉၀၈ ခုနှစ် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့် ဆင့်ဆိုချက် ၁၈ အရလည်းကောင်း ငွေ ကျပ် ၁၀၀ နှင့် ကျပ် ၁၀၀ အထက် ပိုမို ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းများ ရောင်းခြင်း၊ လဲ လှယ်ခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း ဟူသမျှကိုသာမက ပေးကမ်းခြင်း ဟူသမျှကိုလည်း မှတ်ပုံတင်ရမည်။ လက်အောက် မှတ်ပုံ တင်အရာရှိကလည်း ယင်းသို့ မှတ်ပုံတင်သည့်အခါတိုင်း မြေတိုင်းစာရေးကို အကြောင်းကြားရမည်။

ယခင် ၁၉၀၈ ခုနှစ် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် ဥပဒေ (The Registration Act, 1908) ကို ရုပ်သိမ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် က ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဥပဒေအမှတ် (၉) ဖြင့် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံ တင်ဥပဒေကို အသစ် ပြန်လည် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အခါ ယင်းဥပဒေ ၏ ပုဒ်မ ၁၆ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၁၆။ အောက်ပါစာချုပ်စာတမ်းများကို ဤဥပဒေအရ မှတ်ပုံမတင် မနေရ စာချုပ်စာတမ်းများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်-

- (က) မရွှေ့ မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို အပိုင်ပေးသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ၊
- (ခ) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း၌ဖြစ်စေ၊ ယင်းနှင့် စပ် လျဉ်း၍ဖြစ်စေ တန်ဖိုးငွေကျပ် တစ်သိန်းနှင့်အထက် ရှိသည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ ရောင်းချ

ခြင်း၊ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့် အကျိုးစီးပွား တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်စေရေးအတွက် ကြေညာခြင်း၊ လွှဲအပ်ခြင်း၊ ကန့်သတ်ခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့ကို ခိုင်မာစေရန် ပြုလုပ်သည့် သေတမ်းစာ မဟုတ်သော စာချုပ်စာတမ်းများ၊ ယင်းစာချုပ်စာတမ်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အပေါ် တရားရုံးက ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်၊ ဒီကရီ၊ အမိန့်။

သို့ဖြစ်၍ ယခင်က ကျပ်တစ်ရာဟု သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ကျပ်တစ်သိန်း ဖြစ်ပါသည်။

မြေစာရင်း လက်စွဲ ဥပဒေ အပိုဒ် ၅၄၃ ပါ စာချုပ်စာတမ်းအက်ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ဆင့်သည့် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၁၈ ဆိုသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

၁၈။ (ခ) ၁၈၉၈ ခုနှစ် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၈ အရ ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့် မြို့မြေစာရင်းဆိုင်ရာ အခွန်အရာရှိထံ မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ပြီး ဖြစ်သည့် စာချုပ်စာတမ်း တစ်ရပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်အပြင် ဇယားဝင်မြို့တစ်ရပ်အတွင်း သို့မဟုတ် ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ အရ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန် သတ်မှတ်ထားသည့် မြို့အတွင်းရှိ မြေတစ်ရပ်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်ဖြစ်စေ၊ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့်နှင့်ဖြစ်စေ ယင်းအက်ဥပဒေအရ ထားရှိသည့် မှတ်ပုံတင် စာအုပ်များတွင် ရေးသွင်းချက်များ၏ မိတ္တူမှန်ကို ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ အရ ပေးပို့ရမည်။

ဤသည်မှာ ၁၉၁၄ ခုနှစ်အထိ တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေသည့် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင်လက်စွဲ ဥပဒေ စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်တင်ပြ

ချက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင်ပြန်လည်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေသည့်အခါ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၂၄ ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေသည့် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်လက်စွဲ ဥပဒေတွင် အဆိုပါ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၂၄ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ညွှန်ပြထားပါသည်-

၂၄။ လက်ထောက်မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေအရ ယင်း၏ရုံးတွင်ရှိ သူ၏ ခရိုင်ခွဲအတွင်း တည်ရှိနေသည့် မြေများအတွက် (သာမန် ပေါင်နှံခြင်းသာမက) လွှဲပြောင်း အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မှတ်ပုံတင်များ သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းများကို မြေစာရင်းဌာနသို့ ဆက်သွယ် အသိပေးရမည်။ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ ဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာထားသည့်မြို့များ သို့မဟုတ် ဇယားဝင်မြို့များရှိ မြေတစ်ရပ်ရပ်၏ ပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် လက်ရှိထားမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်း အမှတ်အသားတို့ကို ယင်းအက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂၈ တွင် ဖော်ပြထားသည့် ယခုအခါ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းခံရသည့် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားချက် ရေးသွင်း မှတ်သားချက်အညွှန်းတို့ကို ခရိုင်လယ်ဝန်သို့ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂၉ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပေးပို့ရမည် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ပါက လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိသည့်မြေကို လွှဲပြောင်းခြင်း ပြုသည့်အခါ မှတ်ပုံတင် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း ဖြစ်ပါက မြို့မြေစာရင်း (ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်စာရင်း) တွင် အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲ ထည့်သွင်းပေးရန်အတွက် ကာယကံရှင်များက လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနသို့ လျှောက်ထားရန် မလိုအပ်ဘဲ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံးကသာ ယင်း၏ တာဝန်အရ အကြောင်းကြားပေးရန် ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမိကြမည်ဟု ယူဆပါသည်။

စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင်ရုံးက ပေးပို့အကြောင်းကြားမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ မြေစာရင်းလက်စွဲ ဥပဒေ၏ အပိုဒ် ၅၄၄ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်-

၅၄၄။ မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းကို မှတ်ပုံ စာရင်းတွင် ရေးသွင်းရမည်။ သို့သော် လွှဲပြောင်းပေးသူ သည် ယခင်မှတ်ပုံစာရင်းတွင် ပါရှိသူသော်လည်းကောင်း၊ အငြင်းအခုံ မဖြစ်ဘဲ အမှန်ပင် လွှဲပြောင်းပေးခွင့် ရှိသူသော် လည်းကောင်း ဖြစ်ရမည်။ ဤအချက်နှင့် မညီညွတ်သည့် အပြင် လွှဲပြောင်းခြင်း ခံရသူမှာလည်း ပိုင်ဆိုင်လျက် မရှိ လျှင် ထိုလွှဲပြောင်းခြင်းကို မှတ်ပုံစာရင်းတွင် ရေးသွင်းခြင်း မပြုရ။ ပိုင်ဆိုင်သည် ဆိုရာတွင် ကိုယ်စားလှယ်မှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် သီးစားမှတစ်ဆင့် ပိုင်ဆိုင်ခြင်း ပါဝင်သည်။

ဤအပိုင်းပါ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း ဟူသည်က မူရင်းအင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် Possession (လက်ရှိဖြစ်ခြင်း) ကိုသာ ဆိုလို ပါသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေကို မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်း ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သာမန်အရပ်စာချုပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း ပြုလျှင်ဖြစ် စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအလိုက် အမွေဆက်ခံခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံရရှိခြင်းဖြစ်စေ၊ စီရင်ခွင့်ရ တရား ရုံး၏ အမိန့်ဒီကရီအရ လက်ခံရရှိခြင်းဖြစ်စေ နည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ် ဖြင့် မြေကို လက်ရှိ ရရှိထားလျှင်မူ သတင်းပို့ တင်ပြရေးအတွက် ပုဒ်မ ၃၀ နှင့် ၃၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၃၀။ အထက်ဖော်ပြပါ မြို့များရှိ မြေ၏ပိုင်ဆိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် လက်ရှိ ထားခွင့်ကို မှတ်ပုံတင်ရန် တင်သွင်းသည့် စာချုပ်စာတမ်း အမှတ်အသားမှတစ်ပါး အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးသည့် အခါတိုင်း လွှဲပြောင်းပေးသူနှင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတို့သည်

မြေ လက်ရှိဖြစ်မှုအား လွှဲပြောင်းသည့် အကြောင်းကို လွှဲပြောင်း လက်ခံသူ လက်ဝယ်သို့ ရယူသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အခွန်အရာရှိထံ တင်ပြ အသိပေးရမည်။

၃၁။ အထက် ဖော်ပြပါ မြို့များရှိ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို တစ်ဦး တစ်ယောက်သောသူက မူလ လက်ရှိဖြစ်သူထံက လွှဲပြောင်း ရယူခြင်းမှအပ အခြားနည်းဖြင့် လက်ဝယ် ရယူသည့်အခါ တိုင်း မြေလက်ရှိဖြစ်ခြင်းကို လွှဲပြောင်းယူကြောင်းနှင့် မည်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို လက်ဝယ် ရထိုက်ကြောင်းကို လွှဲပြောင်းရယူသူသည် ထိုကဲ့သို့ လက်ဝယ်ရယူသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အခွန်အရာရှိထံ တင်ပြအသိပေးရမည်။

မှတ်ပုံတင်စာချုပ် ချုပ်ဆို လွှဲပြောင်းခြင်းမှအပ အခြားနည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေကို လက်ခံရယူထားပါလျှင် မူ မြေကို လက်ဝယ်ရယူသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း လယ်ယာ မြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြ အသိပေးရန် အက်ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။

မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းမှအပ အမွေဆက်ခံရရှိခြင်း အပါအဝင် အခြားနည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်အရ မြေကို လက်ရှိရယူ အသုံးပြုနေသူအနေဖြင့် လက်ရှိရယူသည့် နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း သတင်းပို့ တင်ပြရန် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်ကို ဖောက်ဖျက်သူ အတွက် ပြစ်ဒဏ် သတ်မှတ်ချက်အား ပုဒ်မ ၃၃ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၃၃။ မည်သူမဆို လက်ဝယ်ရှိမှုကို လွှဲပြောင်းသည့် အကြောင်းကို ပုဒ်မ ၃၀ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၃၁ အရဖြစ်စေ အခွန်အရာရှိ ထံ ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း တင်ပြ အစီရင်ခံရန် ပျက်ကွက်ပါက ထိုသူကို အခွန်အရာရှိက ချမှတ်သော ကျပ် ၁၀၀ ထက် မပိုသည့် ငွေဒဏ် ပေးဆောင်စေ ရမည်။

မှတ်ပုံတင်စာချုပ်အရမှအပ အခြားနည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်အရ မြေကို လက်ရှိရယူထားသူသည် သတင်းပို့ရန် ပျက်ကွက်နေကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါက လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးက ငွေဒဏ် သတ်မှတ်ပေးဆောင်စေနိုင်သည် ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုကြရပါမည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် ရရှိထားသည့် မြေကို လွှဲပြောင်း ရယူထားသည့်အတွက် မြေကို လက်ရှိ ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပေးရန် အထက်ပါ ပုဒ်မများအရ လျှောက်ထားလာခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ပုဒ်မ ၃၂ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၃၂။ မည်သည့်အမှုတွင်မဆို မြို့မြေစာရင်းတွင် ပြုပြင် ရေးသွင်းခြင်း မပြုမီ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို လွှဲပြောင်း ရရှိထားသည် ဟူသော အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဆက်ခံ ရရှိသည် ဟူသည့် အချက် သို့မဟုတ် လက်ရှိဖြစ်မှုကို ရရှိသည် ဟူသည့် အချက် တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းခြင်းရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခွန်အရာရှိက အကျဉ်းနည်းဖြင့် စစ်မေးပြီးလျှင် မြေကို လက်ဝယ် ရထိုက်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းအတွက် အခွင့်အာဏာရှိသော တရားမရုံးက ဒီကရီတစ်ရပ် မချမှတ်မီ ကာလအတွင်း မည်သူ့ကိုမျှ မြေကို လက်ရှိဖြစ်သူအနေနှင့် မြို့မြေစာရင်းတွင် မထည့်သွင်းပေးကြောင်း ငြင်းဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေကို နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ လက်ရှိ ရယူထားသဖြင့် ယင်း၏အမည် ရေးသွင်းမှတ်သားပေးရန် လျှောက်ထားလာသူ၏ တင်ပြချက်အပေါ် လယ်ယာမြေ စီမံ ခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးဌာနမှူးသည် အကျဉ်းနည်းဖြင့် စစ်မေးခြင်း (summary inquiry) ပြုလုပ်၍ ကျေနပ်ဖွယ်ရာ မရှိပါက